

הלכות יום טוב – יז

ספיקא דיומא – לענין עירובין ומוקצה

משנה ר"ה כב, ב

בראשונה היו משיאין משואות (לאחר שקדשו החדש, ולא היו צריכין לשכור שלוחים לשלוח לגולה להודיע כי המשואות מודיעים אותן, רש"י). משקלקלו הכותים (והשיאו גם הם משואות שלא בזמן החדש להטעות ישראל, ובית דין לא היו משיאין משואות אלא בחדש התקדש ביום ל' ... וכשלא היו משיאין לערב של יום ל' הכל יודעין שהחדש מעובר, ופעם אחת עיברו בית דין את החדש ולא השיאו משואות לערב ל', והכותים השיאום בהרים שלהם, והטעו את בני הגולה לעשותו חסר, רש"י), התקינו שיהו שלוחין יוצאין.

שוע"ר סי' שצג

א אין מערבין עירובי חצרות ושיתופי מבואות ביום טוב שחל להיות בערב שבת, מפני שנראה כמתקן דבר. ואם חלו ב' ימים טובים ביום ה' וביום ו' ושכח ולא עירב מערב יום טוב, **יערב ביום טוב על תנאי, שיאמר ביום טוב א' אם היום חול יהא זה עירוב ואם היום קדש אין בדברי כלום, ולמחר יאמר אם היום קדש הרי עירבתי אתמול ואם היום חול יהא זה עירוב.**

שו"ע סי' תטז

א יום טוב שחל להיות סמוך לשבת, בין מלפניה בין מלאחריה, או שני יו"ט של גליות, **יש לו לערב שני עירובין לשתי רוחות, וסומך על איזה מהם שירצה ליום הראשון, ועל העירוב שברוח השניה ליום השני**, או מערב עירוב אחד לרוח אחת וסומך עליו לאחד משני הימים, וביום השני יהיה כבני העיר וכאילו לא עשה עירוב, ויש לו אלפים אמה לכל רוח. במה דברים אמורים, בשני ימים טובים של גליות, אבל בשני ימים טובים של ר"ה, הרי הן כיום אחד ואינו מערב לשני ימים אלא לרוח אחת.

שוע"ר סי' תצז

ט ניצוד על ידי מצודות הפרושות מערב יום טוב ... **אם ניצוד בראשון מותר בשני מיד.**

שוע"ר סי' תצט

ו בגליות שעושים שני ימים טובים מספק, הרי יום טוב ראשון נחשב לחול לגבי יום טוב שני, לפיכך **אם נשחטה ביום טוב ראשון דינה כאלו נשחטה בערב יום טוב**, לענין טלטול העור ומליחתו.

שוע"ר סי' תקט

א ואם נכפף ביום טוב ראשון, אסור לתקנו ביום טוב שני של גליות, אם יש שהות ביום טוב ראשון כדי לתקנו. ואע"פ שהוא יום טוב ואסור לתקנו, **מכל מקום כיון שאנו עושין שני ימים מחמת הספק שמא הראשון הוא חול, הרי זה כאילו היה אפשר לעשותו ולתקנו ביום ראשון.**
ב וכן הדין בכל מכשירי אוכל נפש, שאם היה אפשר לעשותן ביום טוב ראשון אם היה חול, אסור לעשותן ביום טוב שני של גליות.

שוע"ר סי' תקיג

ח נולדה ביום טוב ראשון מותרת בליל יו"ט שני של גליות מיד, שהרי ממה נפשך אחד מהן הוא חול.
ט שבת ויום טוב הסמוכים זה לזה, ביצה שנולדה בראשון אסורה אף בשני עד הערב ... שאין יום טוב מכין לשבת ולא שבת ליום טוב.

שוע"ר סי' תקכז

כא שני ימים טובים שחלו להיות בחמישי בשבת ובערב שבת, מערבין ערוב תבשילין מיום רביעי שהוא ערב יום טוב, ואם עבר או שכח ולא עירב בערב יום טוב ונזכר ביום טוב ראשון, **מניח ערוב תבשילין בו ביום בתנאי, כיצד לוקח בידו ... ואומר אם היום הוא יום טוב למחר הוא חול ואיני צריך לערב כלל, ואם היום הוא חול ולמחר יום טוב בעירוב זה יהא שרי לן לאפויי ולבשולי כו'.**

שוע"ר סי' תר

ב אף אבותיהם לא היו עושין שני ימים אלא מחמת הספק, שלא היו יודעים יום שהוקבע בו החודש בא"י. **וביצה שנולדה ביום ראשון מותרת ביום שני, שאם היום קודש למחר הוא חול ואין בו איסור מוקצה ונולד, ואם למחר קדש היום חול וכבר הוכנה הביצה מערב יו"ט.** ולפיכך אף בניהם אחריהם היודעים בקביעות החודש, ויודעים שיום ראשון הוא עיקר יום טוב ויום שני הוא גם כן יום טוב מדברי סופרים, אעפ"כ אין דין ביצה זו כדין ביצה שנולדה בשני ימים טובים הסמוכים זה לזה, כגון שבת ויום טוב, שאם נולדה בזה אסורה בזה כמ"ש בסי' תקי"ג, דכיון שהן אין עושין שני ימים אלא מחמת מנהג אבותיהם, אין צריך להחמיר יותר מאבותיהם שהיה מותר להם מטעם שנתבאר.